

KRZYSZTOF DZIADEK
Politechnika Koszalińska

**MAKROEKONOMICZNY WYMIAR
PRZEDSIĘWZIĘĆ FINANSOWANYCH DOTACJAMI UNIJNYMI
W POLSCE**

Wprowadzenie

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej (UE) zapewniło dostęp do instrumentów finansowych, którymi mogą być finansowane inicjatywy wspierające rozwój gospodarczy oraz społeczny na szczeblu krajowym i regionalnym. Środki przeznaczone na realizację kierunków polityki nakreślonych przez UE są rezerwowane w siedmioletnich okresach budżetowych.

Pierwszym dokumentem określającym zasady wdrażania krajowych programów operacyjnych w Polsce był w latach 2004–2006 Narodowy Plan Rozwoju (NPR). W jego ramach udało się wynegocjować z Komisją Europejską 12,8 mld euro wsparcia z budżetu UE¹. W kolejnym okresie budżetowym, 2007–2013, w dokumencie Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO, zamiennie stosuje się nazwę Narodowa Strategia Spójności) zawarto nowy system dystrybucji środków pomocowych. W jego ramach zaplanowano 67,3 mld euro na zwiększenie spójności ekonomicznej i społecznej. Polsce spo-

¹ Większość programów operacyjnych realizowanych w ramach NPR została zakończona. Komisja Europejska zezwoliła na kontynuowanie implementacji projektów zawartych w NPR, które są finansowane z Funduszu Spójności do końca 2012 roku.

śród nowych członków UE przypadła największa pula środków na realizację polityki spójności.

Duża skala wsparcia uzyskanego z funduszy europejskich stanowi znaczący impuls dla polskiej gospodarki. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (MRR) jako instytucja odpowiedzialna za poziom wdrażania środków unijnych prowadzi, przy współpracy z ośrodkami naukowymi, badania nad wpływem transferów, znajdujących odzwierciedlenie w NPR i NSRO, na rozwój społeczno-gospodarczy Polski. Wyniki prac badawczych są prezentowane w okresowych raportach, oceniających wpływ transferów z budżetu UE na podstawowe wskaźniki makroekonomiczne Polski.

Celem artykułu jest zaprezentowanie wyników badań projekcyjnych nad wpływem funduszy europejskich na podstawowe wskaźniki makroekonomiczne monitorujące stan polskiej gospodarki, przeprowadzonych przez MRR przy współpracy z ośrodkami naukowymi.

1. Metodyka pomiaru wpływu funduszy europejskich na podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w Polsce

Na potrzeby oceny wpływu środków unijnych na rozwój społeczno-gospodarczy Polski zostały skonstruowane trzy modele ekonometryczne²:

- obliczeniowy model równowagi ogólnej MaMoR3, będący rozbudowaną wersją wcześniejszych modeli MaMoR wykorzystywanych w poprzednich latach przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową (IBnGR) i Prevision do analiz efektów funduszy strukturalnych;
- dynamiczny, stochastyczny model równowagi ogólnej dużej skali EuImpactModIII, opracowany w Instytucie Badań Strukturalnych (IBS);
- pięciosektorowy model Hermin polskiej gospodarki (HPL5), będący elementem systemu modeli zbudowanego na zlecenie Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Polityki Regionalnej (DG REGIO) przez międzynarodowe konsorcjum badawcze z udziałem Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego.

² *Wpływ funduszy europejskich na gospodarkę polskich regionów i konwergencję z krajami UE. Raport 2010*, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2010, s. 22.

Model MaMoR3, tzw. obliczeniowy model równowagi ogólnej (ang. *computable general equilibrium model*), jest modelem, który pozwala na przeprowadzenie łącznie i jednocześnie symulacji interakcji zachodzących w polskiej gospodarce na poziomie regionalnym (na poziomie 16 województw). Wszystkie regiony są opisane taką samą treścią ekonomiczną. W modelu zakłada się, że zmiany zachodzące w danym województwie mają wpływ na sytuację gospodarczą w innym regionie. Podkreśla się niezależność regionów w zakresie przebiegu procesów tworzenia produktu, a także określania rozmiarów strumieni i zasobów, takich jak spożycie, inwestycje oraz zasobów kapitału. Na poziomie krajowym są natomiast podejmowane decyzje dotyczące struktury niektórych strumieni w gospodarce krajowej: przeznaczenia produkcji krajowej i źródeł dóbr zaspokajających popyt (eksport lub produkcja krajowa)³.

Model EuImpactModIII został zbudowany na podstawie metodologii dynamicznej, stochastycznej równowagi ogólnej DSGE (ang. *Dynamic Stochastic General Equilibrium*), która zakłada, że decyzje podmiotów gospodarujących podejmowane są nie tylko na podstawie informacji o bieżącym stanie gospodarki i prowadzonej polityki ekonomicznej, ale także w wyniku oczekiwań co do kształtowania się sytuacji ekonomicznej w przyszłości. W modelu bierze się pod uwagę również to, że podmioty występujące w gospodarce reagują na zmieniające się oczekiwania co do reakcji innych podmiotów, wywołanych nowymi impulsami ekonomicznymi, a wszystkie rynki „czyszczą się”, dochodząc do punktu równowagi, w którym może występować deficyt i bezrobocie⁴.

Model Hermin (HPL5) jest elementem systemu modeli CSHM (ang. *Cohesion System of Hermin Models*), które są wykorzystywane przez Komisję Europejską w sprawozdaniach na temat spójności gospodarczej i społecznej, tzw. raportach kohezyjnych. W modelu zawarto pięć sektorów polskiej gospodarki: przemysł, budownictwo, usługi rynkowe i nierynkowe (sektor publiczny) oraz rolnictwo, w których występują elementy wywodzące się ze szkoły neokeynesowskiej (zorientowane na popytową stronę gospodarki) oraz elementy charak-

³ Wpływ realizacji polityki spójności na kształtowanie się głównych wskaźników dokumentów strategicznych NPR 2004–2006 i NSRO 2007–2013, Raport półroczny 2010, MRR, IBnGR, Prevision, Gdańsk–Warszawa 2010, s. 17.

⁴ Wpływ realizacji polityki spójności na kształtowanie się głównych wskaźników dokumentów strategicznych – Narodowego Planu Rozwoju 2004–2006 i Narodowej Strategii Spójności 2007–2013 oraz innych wybranych wskaźników na poziomie krajowym i regionalnym, Raport półroczny 2010, Instytut Badań Strukturalnych, Warszawa 2010, s. 8.

terystyczne dla szkoły neoklasycznej (np. uwzględnienie konkurencyjności firm jako determinantów produkcji przemysłowej)⁵.

Wszystkie modele uwzględniają dwa scenariusze: pierwszy, zakładający wykorzystanie funduszy europejskich, drugi, przyjmujący założenie braku transferów z UE. Różnice pomiędzy podstawowymi wskaźnikami makroekonomicznymi prezentowanymi w obu scenariuszach umożliwiają oszacowanie wpływu funduszy UE na polską gospodarkę.

W pierwszym scenariuszu przy opracowywaniu wskaźników makroekonomicznych zostały wykorzystane dane historyczne (w najnowszym raporcie uwzględniono okres od 2004 roku do pierwszej połowy 2010) i prognostyczne (dla pozostałego okresu objętego symulacją, tj. od drugiej połowy 2010 roku do 2020 roku). Drugi scenariusz jest hipotetyczny, w związku z tym dane oparte są wyłącznie na prognozach ustalonych na podstawie znanych i przewidywanych procesów, wyrażających wpływ na kształt polskiej gospodarki (np. kryzys finansowy, struktura demograficzna).

2. Wpływ środków z funduszy europejskich na poziom i tempo wzrostu PKB

Wyniki przeprowadzonych symulacji w zakresie wpływu krajowych programów operacyjnych na poziom PKB w cenach bieżących zestawiono w tabeli 1.

Rezultaty projekcji wskazują na pozytywny wpływ transferu środków finansowych w ramach NPR i NSRO na poziom realnego PKB w całym objętym badaniem okresie. W początkowym okresie wdrażania funduszy europejskich różnice wolumenu PKB w cenach bieżących są stosunkowo niewielkie w obu scenariuszach – czyli uwzględniającym transfery z UE i scenariuszu referencyjnym, a więc bez napływu tych środków. Wynika to z faktu, że w początkowej fazie funkcjonowania NPR napływ środków finansowych był ograniczony.

W okresie, w którym dopływ transferów do gospodarki ma być największy (lata 2013–2015), różnica w poziomie PKB w odniesieniu do scenariusza referencyjnego będzie największa. Wówczas PKB powinien być wyższy o około

⁵ *Wpływ realizacji polityki spójności na kształtowanie się głównych wskaźników dokumentów strategicznych – Narodowego Planu Rozwoju 2004–2006 i Narodowej Strategii Spójności 2007–2013 oraz innych wybranych wskaźników makroekonomicznych na poziomie krajowym za pomocą modelu Hermin. Raport końcowy*, Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego, Wrocław 2010, s. 11.

6,2% do 11,2% w porównaniu ze scenariuszem bez wsparcia unijnego. W ujęciu bezwzględny oznacza to wypracowanie PKB wyższego o kwotę od 112,4 mld zł do 183 mld zł.

Tabela 1

Wpływ środków finansowych w ramach NPR i NSRO na poziom PKB
w cenach bieżących

Rok	Bez środków UE (w mld zł)			Ze środkami UE (w mld zł)			Wpływ transferu środków finansowych (w %)		
	MaMoR3	EulImpactModIII	Hermin	MaMoR3	EulImpactModIII	Hermin	MaMoR3	EulImpactModIII	Hermin
2004	923,9	923,6	926	924,5	924,5	927	+0,1	+0,1	+0,2
2005	982,0	978,3	977	983,3	983,3	983	+0,1	+0,5	+0,6
2006	1056,9	1047,1	1041	1060,0	1060,0	1060	+0,3	+1,2	+1,8
2007	1166,8	1157,8	1143	1176,7	1176,7	1177	+0,8	+1,6	+2,9
2008	1259,0	1258,9	1238	1275,4	1276,3	1275	+1,3	+1,4	+3,0
2009	1322,2	1302,7	1287	1344,0	1344,1	1344	+1,6	+3,2	+4,4
2010	1384,6	1372,6	1322	1416,2	1424,0	1399	+2,3	+3,7	+5,8
2011	1453,2	1445,7	1379	1496,5	1518,4	1478	+3,0	+5,0	+7,2
2012	1544,0	1524,5	1458	1601,3	1615,9	1585	+3,7	+6,0	+8,7
2013	1627,7	1612,7	1543	1701,9	1729,9	1705	+4,6	+7,3	+10,5
2014	1714,0	1700,5	1636	1807,2	1820,5	1819	+5,4	+7,1	+11,2
2015	1806,5	1792,0	1740	1918,9	1909,2	1929	+6,2	+6,5	+10,9
2016	1909,7	1884,9	1910	2035,6	1944,4	2050	+6,6	+3,2	+7,3
2017	2026,5	1982,2	2059	2157,4	2038,0	2176	+6,5	+2,8	+5,7
2018	2147,2	2084,1	2200	2284,2	2135,5	2309	+6,4	+2,5	+4,9
2019	2273,6	2197,3	2344	2416,1	2245,0	2452	+6,3	+2,2	+4,6
2020	2405,5	2317,9	2494	2553,2	2362,9	2602	+6,1	+1,9	+4,3

Źródło: opracowanie na podstawie raportów z przeprowadzonych badań projekcyjnych MRR, IBnGR, Prevision⁶, IBS⁷ oraz Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego⁸.

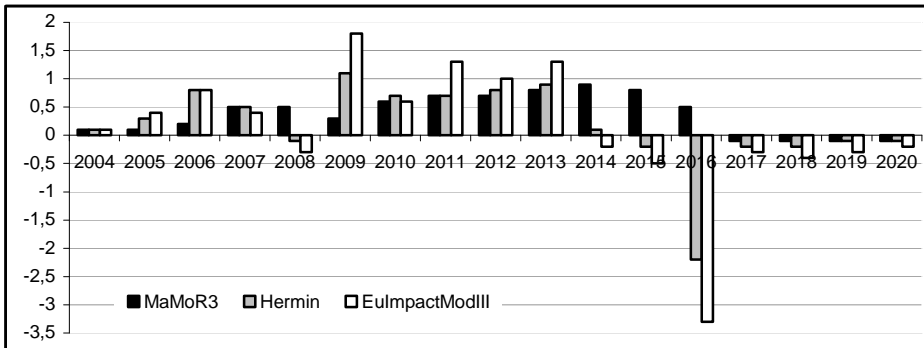
Przewiduje się, że po zakończeniu finansowania środkami z NPR i NSRO pozytywne skutki polityki spójności będą utrzymywać poziom PKB powyżej

⁶ Wpływ realizacji polityki spójności... (MRR, IBnGR, Prevision).

⁷ Wpływ realizacji polityki spójności... (IBS).

⁸ Wpływ realizacji polityki spójności... (Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego).

poziomu zanotowanego w wariacie bez transferu środków unijnych. Wyniki przeprowadzonych symulacji w zakresie wpływu polityki spójności na realną dynamikę polskiego PKB zaprezentowano na rysunku 1.

Rys. 1. Wpływ środków finansowych w ramach NPR i NSRO na tempo wzrostu PKB w cenach stałych (odchylenia od scenariusza bez transferu środków finansowych w pp)

Źródło: opracowanie na podstawie raportów z przeprowadzonych badań projekcyjnych MRR, IBnGR, Prevision, IBS oraz Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego.

Jak wynika z rysunku 1, w okresie, w którym występuje napływ środków finansowych z budżetu UE, można zaobserwować poprawę dynamiki ogólnej aktywności gospodarczej.

W 2008 roku wpływ środków finansowych z UE na tempo wzrostu PKB był niewielki. Przyczyną tego stanu było zakończenie większości krajowych programów pomocowych realizowanych w ramach NPR 2004–2006 oraz niewielki poziom transferu środków z NSRO 2007–2013.

Od 2009 roku fundusze europejskie ponownie zaczęły podnosić dynamikę PKB ponad poziom zmian zanotowanych w wariacie bez transferu środków unijnych, w wyniku przyspieszenia wydatkowania środków w ramach NSRO 2007–2013 oraz obecnych w gospodarce efektów z poprzedniego okresu programowego. W takim wypadku uzasadnione wydaje się stwierdzenie, że środki

pomocowe z UE przyczyniają się do złagodzenia w Polsce skutków światowego kryzysu gospodarczego⁹.

Według stanowiska wszystkich ośrodków naukowych prowadzących badania ewaluacyjne nad oddziaływaniem środków unijnych nad polską gospodarką, w początkowym okresie implementacji instrumentów polityki spójności istotny wpływ na zwiększenie poziomu i tempa wzrostu PKB wywierał wzrost zagregowanego popytu, wywołany dopływem środków finansowych z UE. W kolejnych latach wspomniane agregaty zostały spotęgowane pojawiającymi się efektami potażowymi, związanymi m.in. z rozbudową i unowocześnieniem infrastruktury technicznej, wzrostem kapitału ludzkiego oraz poprawą jego jakości, a także rozbudową i modernizacją parku maszynowego przedsiębiorstw.

Krótko przed zakończeniem finansowania środkami pomocowymi UE oraz po jego zakończeniu następuje spadek tempa wzrostu PKB, który należy tłumaczyć tym, że efekty uzyskane podczas wdrażania polityki spójności były na tyle duże, że niezwykle trudno jest gospodarce dorównać poziomowi PKB z tamtego okresu.

3. Oddziaływanie środków z budżetu UE na aktywność inwestycyjną w Polsce

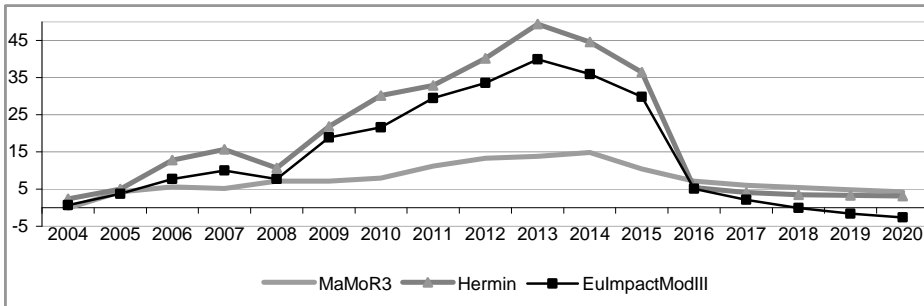
Agregatem poddawanym analizie przy mierzeniu oddziaływania środków wspólnotowych na poziom realizowanych inwestycji w gospodarce jest wielkość nakładów brutto na środki trwałe. Wyniki prac badawczych w tej materii (rys. 2) wskazują, że pomoc uzyskana z UE znacznie zwiększa nakłady ponoszone na przedsięwzięcia inwestycyjne.

Największy poziom wydatków inwestycyjnych, zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego, jest oczekiwany w latach 2013–2015, kiedy dzięki otrzymanym funduszom nakłady brutto na środki trwałe powinny być wyższe o kwotę od 114 mld zł do 127,4 mld zł.

Tak znaczące wzrosty wydatków inwestycyjnych są wynikiem finansowania środkami z budżetu unijnego projektów infrastrukturalnych podejmowanych przez sektor publiczny oraz bezpośredniego wsparcia tymi środkami sektora prywatnego. Ponadto należy nadmienić, że wzrost nakładów na inwestycje jest

⁹ *Wpływ realizacji polityki spójności...* (IBS), s. 25.

większy niż wynikałoby to wyłącznie z przeznaczonych na inwestycje środków pomocowych. Część przedsiębiorstw, stojąc w obliczu rosnącego popytu wywołanego przez wsparcie otrzymane z funduszy europejskich, zwiększa moce wytwórcze niezależnie od możliwości otrzymania na ten cel środków pomocowych¹⁰.

Rys. 2. Wpływ środków finansowych w ramach NPR i NSRO na wielkość nakładów brutto na środki trwałe w cenach bieżących (odchylenia od scenariusza bez środków pomocowych w %)

Źródło: opracowanie na podstawie raportów z przeprowadzonych badań projekcyjnych MRR, IBnGR, Prevision, IBS oraz Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego.

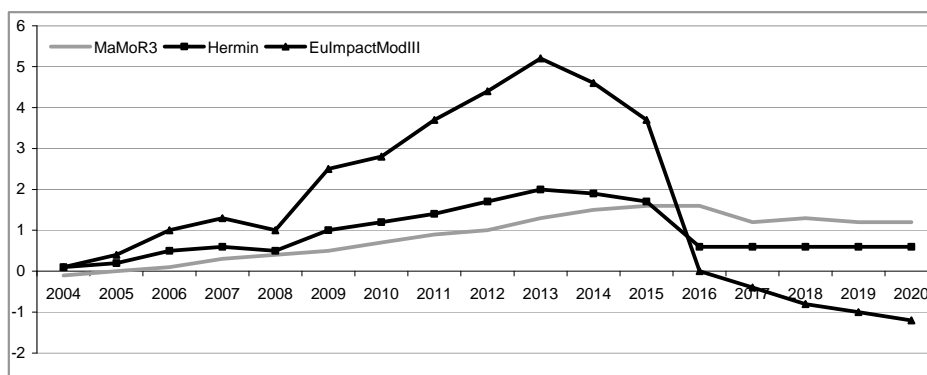
Po 2015 roku poziom nakładów inwestycyjnych w scenariuszu z funduszami będzie nadal wyższy od nakładów w scenariuszu referencyjnym (z wyjątkiem modelu EuImpactModIII). Taki stan można uzasadnić usprawnieniem infrastruktury technicznej, przede wszystkim transportowej i telekomunikacyjnej, przez co polska gospodarka powinna stać się bardziej atrakcyjna dla inwestorów nie tylko krajowych, ale i zagranicznych.

4. Wpływ transferów z UE na rynek pracy w Polsce

Podstawowymi miernikami, za pomocą których monitoruje się stan rynku pracy, są wskaźnik zatrudnienia ogółem oraz stopa bezrobocia.

¹⁰ *Wpływ realizacji polityki spójności...* (Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego), s. 45.

Analizując wpływ polityki spójności na wskaźnik zatrudnienia w Polsce (rys. 3) można stwierdzić, że bezpośrednio subsydiowanie przedsiębiorstw oraz transfery ukierunkowane na rozwój kapitału ludzkiego pozytywnie oddziałują na poziom tego miernika. Zakłada się, że w okresie, w którym finansowanie z funduszy europejskich będzie największe, wskaźnik zatrudnienia będzie wyższy o około 1,6 do 5,2 punktów procentowych niż w scenariuszu bez funduszy UE.

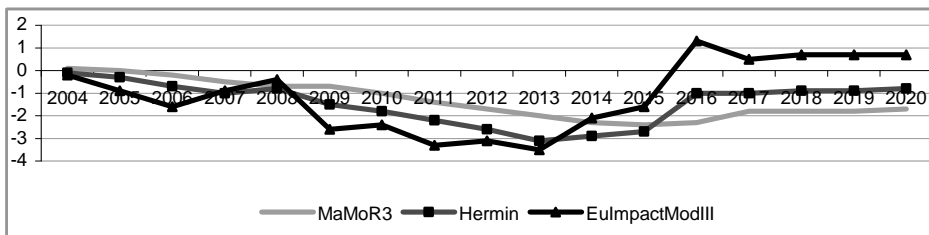

Rys. 3. Wpływ środków finansowych w ramach NPR i NSRO na wskaźnik zatrudnienia ogółem ludności w wieku 15–64 lat (odchylenia od scenariusza bez wsparcia unijnego w pp)

Źródło: opracowanie na podstawie raportów z przeprowadzonych badań projekcyjnych MRR, IBnGR, Prevision, IBS oraz Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego.

Wyniki przeprowadzonych symulacji wskazują na zmniejszenie się stopy bezrobocia w okresie, w którym występuje interwencja wynikająca z krajowych programów pomocowych (rys. 4). Największą „poprawę” wskaźnika przewiduje się wówczas, gdy finansowanie z UE będzie największe (lata 2013–2015).

Po 2015 roku spodziewany jest silny spadek popytu na pracę, co spowoduje pogorszenie wskaźnika zatrudnienia oraz stopy bezrobocia. Należy podkreślić, że oba wskaźniki zakładane w scenariuszu z funduszami będą jednak nadal wyższe niż w scenariuszu bez środków z budżetu UE (wyjątkiem jest model EuImpactModIII).

Rys. 4. Wpływ środków finansowych w ramach NPR i NSRO na stopę bezrobocia ludności w wieku 15–64 lat (odchylenia od scenariusza bez wsparcia unijnego w pp)

Źródło: opracowanie na podstawie raportów z przeprowadzonych badań projekcyjnych MRR, IBnGR, Prevision, IBS oraz Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego.

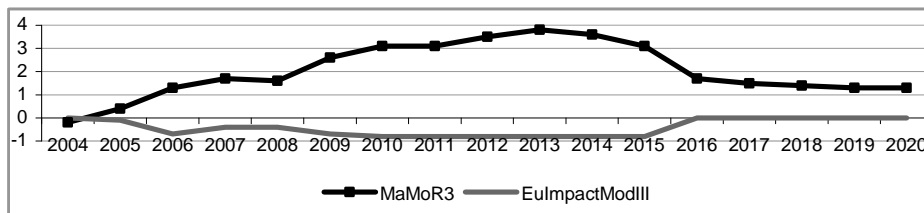
5. Oddziaływanie instrumentów polityki spójności na wymianę gospodarczą z zagranicą

Ocenę wpływu funduszy europejskich na stan równowagi zewnętrznej polskiej gospodarki podjęto w modelu MaMoR3 i EuImpactModIII. W tym celu posłużono się, jako miernikiem, saldem obrotów bieżących bilansu płatniczego w relacji do PKB oraz analizą wolumenu eksportu i importu w scenariuszu obejmującym interwencję publiczną z UE i w scenariuszu bez tej interwencji.

Analizując wyniki przeprowadzonych badań można zauważyć, że oba modele różnie oceniają wpływ transferu środków z UE na saldo obrotów bieżących bilansu płatniczego w relacji do PKB w latach 2004–2015 (rys. 5).

W jednym i drugim modelu występują zgodności w tej kwestii, że transfer środków pomocowych funduszy europejskich poprawia wskaźnik przez wzrost PKB oraz wynik przychodowej strony rachunku obrotów bieżących przez napływ środków z UE, powodując spadek deficytu¹¹. Rozbieżności wynikają natomiast z odmiennego oszacowania zagranicznego bilansu handlowego.

¹¹ *Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy Polski w latach 2004–2015 w świetle wyników badań makroekonomicznych*, MRR, Warszawa 2011, s. 8.

Rys. 5. Wpływ środków finansowych w ramach NPR i NSRO na saldo bilansu płatniczego w relacji do PKB (odchylenia od scenariusza bez wsparcia unijnego w pp)

Źródło: opracowanie na podstawie raportów z przeprowadzonych badań projekcyjnych MRR, IBnGR, Prevision, IBS.

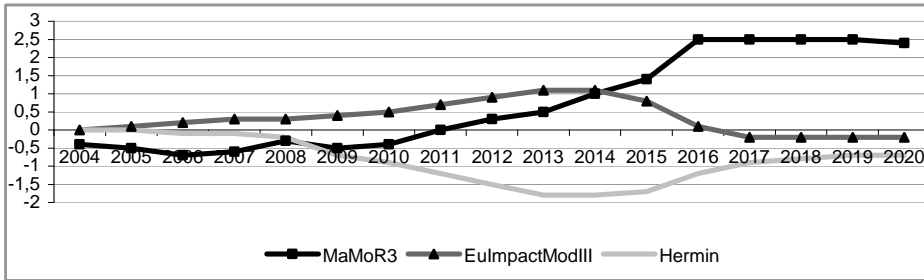
W modelu MaMoR3 zakładane jest silniejsze oddziaływanie funduszy europejskich na poziom eksportu i importu niż w modelu EuImpactModIII. Napływ środków pomocowych będzie zwiększał konkurencyjność polskiej gospodarki, sprawiając, że począwszy od 2008 roku wartość eksportu stanie się większa niż wartość importu.

W modelu EuImpactModIII pozytywne oddziaływanie funduszy europejskich na poziom eksportu będzie można zaobserwować dopiero po 2013 roku. Jednak nie będzie ono na tyle znaczne, aby poprawić saldo obrotów bieżących w relacji do PKB. Analizując wspomniany model, można zauważyć negatywny wpływ polityki spójności na relację salda bilansu handlowego do produktu krajowego brutto. Po zakończeniu finansowania z UE wskaźnik ten zrównuje się z poziomem w scenariuszu bez funduszy.

6. Wpływ środków pomocowych na sektor finansów publicznych

Oddziaływanie funduszy europejskich na sektor finansów publicznych oceniono we wszystkich modelach za pomocą relacji wyniku sektora finansów publicznych oraz długu publicznego do PKB.

Wyniki symulacji wpływu transferu środków unijnych na relację deficytu budżetowego do PKB prezentuje rysunek 6. Z przedstawionego wykresu wynika, że środki finansowe z UE przyczyniają się w długim okresie do większej stabilności finansów publicznych mierzonej relacją deficytu budżetowego do PKB (z wyjątkiem modelu Hermin), natomiast w krótkim okresie mogą spowodować pogorszenie tej relacji.

Rys. 6. Wpływ środków finansowych w ramach NPR i NSRO na wynik sektora finansów publicznych w relacji do PKB (odchylenia od scenariusza bez wsparcia unijnego w pp)

Źródło: opracowanie na podstawie raportów z przeprowadzonych badań projekcyjnych MRR, IBnGR, Prevision, IBS oraz Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego.

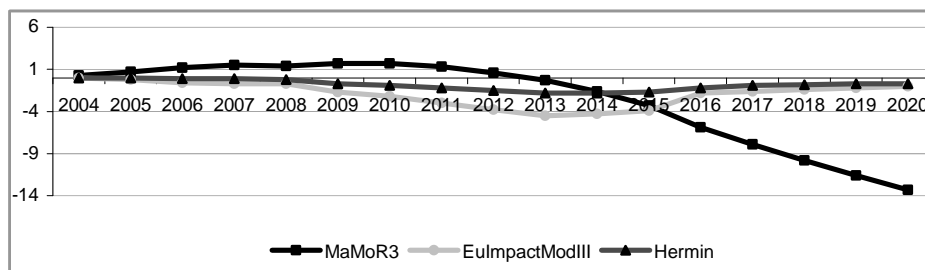
Konsekwencje takiego oddziaływania wynikają z następujących zależności¹²:

- alokacja środków w gospodarce wpływa na zwiększenie PKB, w wyniku czego deficyt budżetowy staje się mniejszy w relacji do PKB;
- zwiększenie dochodów podmiotów gospodarczych oznacza wzrost bazy podatkowej, a w rezultacie wzrost dochodów publicznych oraz mniejszy deficyt budżetowy;
- konieczność współfinansowania transferów unijnych (pomoc publiczna oparta jest w 85% na środkach unijnych i w 15% na środkach krajowych) prowadzi do zwiększenia wspomnianego deficytu.

Rezultaty przeprowadzonych badań projekcyjnych w zakresie wpływu transferu środków finansowych z UE przedstawiono na rysunku 7.

Na podstawie rysunku 7 można stwierdzić, że w długim okresie w wyniku interwencji publicznej z UE poprawia się relacja długu publicznego do PKB. Wyjątek stanowi model MaMoR3, w którym w początkowym okresie finansowania pogorszyła się relacja długu publicznego do PKB, natomiast poprawa miernika nastąpi dopiero od 2013 roku.

¹² Ibidem.

Rys. 7. Wpływ środków finansowych w ramach NPR i NSRO na dług publiczny w relacji do PKB (odchylenia od scenariusza bez wsparcia unijnego w pp)

Źródło: opracowanie na podstawie raportów z przeprowadzonych badań projekcyjnych MRR, IBnGR, Prevision, IBS oraz Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego.

Po zakończeniu finansowania z funduszy europejskich powinna pogorszyć się wspomniana relacja w modelach EuImpactModIII i Hermin, które w latach 2016–2020 będą utrzymywać się na stałym poziomie w granicach od –1,8 do –0,7 punktów procentowych. Wyjątkiem jest model MaMoR3, prognozujący poprawę relacji długu publicznego do PKB, która w tym przedziale czasowym wzrosła z poziomu –5,9 do –13,3 punktów procentowych.

Podsumowanie

Wyniki zaprezentowane przez ośrodki badawcze ukazują różny wpływ środków pomocowych ujętych w NPR i NSRO na podstawowe wskaźniki makroekonomiczne.

We wszystkich modelach istnieje zgodność co do tego, że wsparcie z funduszy europejskich przyczynia się do wzrostu gospodarczego. W okresie finansowania zaobserwowano wzrost nakładów inwestycyjnych na środki trwałe, co przyczynia się do zwiększenia zatrudnienia, a tym samym spadku bezrobocia. Po zakończeniu finansowania według modeli następuje spadek nakładów inwestycyjnych, spadek zatrudnienia i wzrost bezrobocia. Jednak mierniki te kształtują się na wyższym poziomie niż w przypadku, gdyby nie wystąpiło finansowanie środkami unijnymi. Uzasadnione jest zatem stwierdzenie, że transfery środków finansowych z UE przyczyniają się do wzrostu konkurencyjności polskiej gospodarki.

W odniesieniu do finansów publicznych, finansowanie środkami pomocowymi powoduje w długim okresie poprawę stabilności sektora finansów publicznych mierzoną w relacji deficytu budżetowego do PKB, w wyniku wzrostu dochodów podmiotów gospodarczych, zwiększenia bazy podatkowej oraz wyższego poziomu produktu krajowego brutto. Można uznać, że te same czynniki wpłynęły na poprawę relacji długu publicznego do PKB, co należy ocenić pozytywnie.

Literatura

Wpływ funduszy europejskich na gospodarkę polskich regionów i konwergencję z krajami UE. Raport 2010, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2010.

Wpływ polityki spójności na rozwój społeczno-gospodarczy Polski w latach 2004–2015 w świetle badań makroekonomicznych, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2011.

Wpływ realizacji polityki spójności na kształtowanie się głównych wskaźników dokumentów strategicznych – Narodowego Planu Rozwoju 2004–2006 i Narodowej Strategii Spójności 2007–2013 oraz innych wybranych wskaźników makroekonomicznych na poziomie krajowym za pomocą modelu Hermin. Raport końcowy, Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego, Wrocław 2010.

Wpływ realizacji polityki spójności na kształtowanie się głównych wskaźników dokumentów strategicznych NPR 2004–2006 i NSRO 2007–2013, Raport półroczny 2010, MRR, IBnGR, Prevision, Gdańsk–Warszawa 2010.

Wpływ realizacji polityki spójności na kształtowanie się głównych wskaźników dokumentów strategicznych – Narodowego Planu Rozwoju 2004–2006 i Narodowej Strategii Spójności 2007–2013 oraz innych wybranych wskaźników na poziomie krajowym i regionalnym, Raport półroczny 2010, Instytut Badań Strukturalnych, Warszawa 2010.

Streszczenie

W artykule zaprezentowano przegląd wyników badań projekcyjnych, przeprowadzonych w 2010 r. przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego przy współpracy z ośrodkami naukowymi nad wpływem środków finansowych z UE na polską gospodarkę. Z przeprowadzonej analizy wynika, że pomoc z funduszy europejskich nie jest pomocą doraźną, lecz trwale przyczynia się do poprawy głównych wskaźników, służących do monitorowania stanu polskiej gospodarki.

Słowa kluczowe: fundusze europejskie, polska gospodarka, wskaźniki makroekonomiczne

THE MACROECONOMIC DIMENSION OF THE PROJECTS FINANCED BY EU GRANTS IN POLAND

Summary

The paper presents an overview of projective test results conducted by the Ministry of Regional Development in cooperation with research centers in 2010 on the impact of EU funds on the Polish economy. The analysis shows that the aid from EU funds is not temporary help, but permanently contribute to improvement of key indicators to monitor the condition of Polish economy.

Keywords: European funds, the Polish economy, macroeconomic indicators

Translated by Krzysztof Dziadek

